

Αυτός που δεν εφοβήθη να ελέγξει Αυτοκράτορες

/ [Ορθόδοξες Προβολές](#)

Η Εκκλησία μας κατά την 5η Φεβρουαρίου εκάστου έτους τιμά τη μνήμη του Αγίου Πολυεύκτου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.

Ο Όσιος Πολύευκτος γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη καὶ σὲ νεαρὴ ἡλικία ἔγινε Μοναχὸς σὲ μονὴ τῆς νήσου Πρώτης. Ζοῦσε μὲ ἀπλότητα καὶ ἐγκράτεια καὶ πολλὰς φορές τρεφόταν μὲ ἓνα κομμάτι ξερὸ ψωμί, γιὰ νὰ θρέψει τοὺς φτωχοὺς. Ἦταν κάτοχος μεγάλης θεολογικῆς παιδείας καὶ διακρινόταν γιὰ τὴ σεμνότητά του, τὸ ἥθος του, τὴν ἐγκράτεια καὶ ἀντικειμενικότητα τοῦ χαρακτῆρα του. Πολλοὶ μάλιστα τὸν παρομοίαζαν μὲ τὸν Ἅγιο Ἰωάννη τὸν Χρυσόστομο.

Ὅταν τὸν Ἀπρίλιο τοῦ ἔτους 956 μ.Χ. ἀπεβίωσε ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Θεοφύλακτος (931 – 956 μ.Χ.), ὁ Ἅγιος Πολύευκτος χειροτονήθηκε πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. Τὸ 957 μ.Χ. βάπτισε στὴν Κωνσταντινούπολη τὴν Ρωσίδα ἡγεμονίδα Ὅλγα, ἡ ὁποία, ὅπως λέγεται ἀπὸ μερικοὺς, ὀνομάστηκε Ἑλένη.

Ο Ἅγιος Πολύευκτος ἦταν κανόνας ἀρετῆς καὶ εὐσέβειας. Γι' αὐτὸ καὶ δὲν φοβήθηκε νὰ ἐλέγξει τὸν αὐτοκράτορα Νικηφόρο Φωκᾶ (963 – 969 μ.Χ.), ὅταν

αὐτὸς ἀποφάσισε νὰ νυμφευθεῖ τὴ βασίλισσα Θεοφανῶ, χήρα τοῦ αὐτοκράτορα Ρωμανοῦ τοῦ Β' (959 – 963 μ.Χ.). Ἐπειδὴ μάλιστα ὁ γάμος εἶχε τελεσθεῖ κρυφὰ ἀπὸ τὸν Ἅγιο, αὐτὸς ἀρνήθηκε νὰ δεχθεῖ τὸν βασιλιὰ στὴ Θεία Λειτουργία ποὺ ἔγινε στὴν Ἀγία Σόφια. Ὅμως, στὴ συνέχεια ὁ Ἅγιος Πολύευκτος ἔδωσε τὴ συγχώρεση καὶ τὴ συναίνεσή του, γιὰ νὰ οἰκονομήσει τὰ πράγματα καὶ νὰ μὴν ὀδηγήσει τὸ κράτος σὲ χάος.

Ὁ αὐτοκράτορας Νικηφόρος Φωκᾶς ἔπασσε θῦμα ἄγριας δολοφονίας. Καὶ ἡ πράξη αὐτὴ φαινόταν ἀκόμη πιὸ στυγερὴ, ἔνεκα τοῦ ὅτι συμμετεῖχε καὶ τὴν διευκόλυνε ἡ βασίλισσα Θεοφανῶ.

Ὁ Ἅγιος Πολύευκτος καταταράχθηκε γιὰ τὴν τρομερὴ καὶ ἀνοσία κακουργία. Ὅταν, λοιπόν, μετὰ ἀπὸ ἑπτὰ μέρες ἀπὸ τῆς ἀναρρήσεώς του στὸν αὐτοκρατορικὸ θρόνο, ὁ Ἰωάννης Α' ὁ Τσιμισκῆς (969 – 976 μ.Χ.) προσῆλθε στὸν ναὸ τῆς Ἀγίας Σόφιας, γιὰ νὰ στεφθεῖ ἀπὸ τὸν Πατριάρχη, ὁ Ἅγιος δὲν τοῦ ἐπέτρεψε νὰ εἰσέλθει στὸ ἱερὸ καὶ ἀπαίτησε προηγουμένως νὰ ἐκπληρωθοῦν ὑπὸ τοῦ βασιλέως τρεῖς ὅροι.

Ὁ πρῶτος ἦταν νὰ ἐκδιωχθεῖ ἀπὸ τὰ ἀνάκτορα ἡ Θεοφανῶ. Ὁ δεύτερος ὅρος ἦταν νὰ ὑποδείξει καὶ νὰ τιμωρήσει τὸν αὐτουργὸ τοῦ φόνου τοῦ Νικηφόρου Φωκᾶ, καὶ ὁ τρίτος ὅρος, νὰ ἀνακαλέσει τὰ θεσπίσματα τοῦ Νικηφόρου Φωκᾶ περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων. Ἔτσι, ὁ Ἅγιος Πολύευκτος ἐξασφάλισε στὴν ἐκκλησία τὴν ἀληθινὴ ἐλευθερία καὶ τῆς ἔδωσε τὸ δικαίωμα τῆς ἐνέργειας κατὰ τῶν ὑπερβάσεων τῶν πολιτικῶν ἀρχόντων, ὅταν αὐτὲς βλάπτουν τὴν Ἐκκλησία καὶ σφαγιάζουν τὶς παραδόσεις τοῦ λαοῦ τοῦ θεοῦ.

Ἡ ἀγάπη τοῦ Ἀγίου πρὸς τὸ μοναχισμό καὶ τὴν νὰ ἀσκητικὴ ζωὴ ἐκφράστηκε καὶ διὰ τῆς ιδρύσεως, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του, τῶν μονῶν Μέγιστης Λαύρας καὶ Ἰβήρων στὸ Ἅγιο Ὄρος.

Ὁ Ἅγιος Πολύευκτος κοιμήθηκε μὲ εἰρήνη τὸ ἔτος 970 μ.Χ.